

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten

8 juli 2025

Eindtermijn

n.v.t.

Onderwerp

Beleidsperspectief Erfgoed en Cultuur 2025-2030

Advies

1. Vast te stellen het Beleidsperspectief Erfgoed en Cultuur 2025-2030;
2. Vast te stellen het Statenvoorstel, waarmee Provinciale Staten worden gevraagd in te stemmen met het Beleidsperspectief Erfgoed en Cultuur 2025-2030 als richtinggevend kader;
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het aangepaste Beleidsperspectief Erfgoed en Cultuur 2025-2030.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:

- In het Statenvoorstel het besluit te herschrijven tot 'Vast te stellen het 'Beleidsperspectief Erfgoed en Cultuur 2025-2030 als richtinggevend kader'.
- In het Beleidsperspectief Erfgoed en Cultuur 2025-20230 op pagina 17 'de Omgevingsvisie' te vervangen door 'het ruimtelijk beleid'.

Bijlagen

1. Statenvoorstel-Beleidsperspectief Erfgoed en Cultuur-DOS-2024-0000040
2. 250612 Beleidsperspectief_Cultuur_juni25_09
3. Bouwstenen voor de Basisvorming

1 Toelichting voor het College

Het beleidsperspectief Erfgoed en Cultuur over de periode 2025-2030 geeft aan welke ambities de provincie heeft voor erfgoed en cultuur en hoe de provincie deze wil bereiken. Daarnaast geeft het richting en sturing in wat we wel en niet doen. Het beleidsperspectief is eerder toegezegd in de brief aan PS over de beleidsevaluatie Erfgoed, cultuur en toerisme van juni 2024 ([PZH-2024 -854643833](#)).

Het beleidsperspectief rust op 3 pijlers:

1. De basis op orde, waaronder het beschermen van erfgoed, de inzet op instandhouding van rijksmonumenten en historische molens en de instandhouding van de Basisvoorziening Cultuurparticipatie.
2. Erfgoed en cultuur toekomstbestendig, zoals het ontwikkelingsgericht inzetten van erfgoed zoals eerder dit jaar is opgenomen in de Biografie Zuid-Holland.
3. Erfgoed en cultuur verbindt, zoals de erfgoedlijnen en de verbinding met andere beleidsterreinen en de eigen kunstcollectie van de provincie.

Het aangepaste beleidsperspectief is een actualisatie van het huidige beleid en is afgestemd met zowel de verschillende opgaven binnen de provincie, als externe partners en stakeholders waar veelvuldig mee wordt samengewerkt. Ook de moties, die in de aanloop van het beleidsperspectief erfgoed en cultuur zijn aangenomen door Provinciale Staten (PS), zijn meegenomen in het perspectief.

Het beleidsperspectief erfgoed en cultuur is de leidraad voor de beleidsuitvoering in de komende vijf jaar en wordt parallel verwerkt in de Omgevingsvisie bij de herziening 2025.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: €0,00
Programma	: Ambitie 4 - Een welvarend Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's. Het beleidsperspectief gaat uit van uitvoering binnen de huidige personele en financiële kaders.

Juridisch kader

Het beleidsperspectief geeft richting aan het uit te voeren beleid in de periode 2025-2030. De uitgangspunten worden verwerkt in de Omgevingsvisie (bij de herziening 2025) en in de desbetreffende subsidieregelingen voor zover het de subsidiemogelijkheden raakt.

2 Voorafgaande besluitvorming

In 2024 is de beleidsevaluatie Erfgoed, cultuur en toerisme over de coalitieperiode 2019-2023 vastgesteld door Gedeputeerde Staten (GS) en aangeboden aan PS. In de GS brief aan PS van juni 2024 ([PZH-2024 -854643833](#)) werd toegezegd om in samenspraak met PS een samenhangende beleidsvisie voor erfgoed en cultuur te maken voor de komende jaren, waarbij we op voorhand nadenken over de manier van evalueren.

Naar aanleiding van de beleidsevaluatie is met de Statencommissie Bestuur, Maatschappij en Middelen (BMM) gesproken over het cultuur- en erfgoedbeleid van de provincie (22 januari 2025). Hierbij werd ook een discussienota Cultuurbeleid van Statenlid Kasbergen geagendeerd. Naar aanleiding hiervan is een tweeminutendebat geagendeerd tijdens de vergadering van de PS op 5

maart 2025. Tijdens de Statenvergadering van 5 maart 2025 hebben PS de volgende moties aangenomen:

[1601](#): GL-PvdA – Samenhang in cultuurbeleid

[1604](#): D66 – Cultuur voor iedereen

[1606](#): CDA – Immaterieel erfgoed

[1607](#): VVD – Cultuur als motor voor een sterke samenleving

Deze moties zijn verwerkt in het aangepaste beleidsperspectief.

De moties zijn reeds afgedaan door PS naar aanleiding van het behandelvoorstel voor deze moties (GS-besluit PZH-2025-872508248, Commissie BMM 28 mei 2025).

Als input voor het onderdeel cultuurparticipatie in het beleidsperspectief, en naar aanleiding van vragen van PS, is in 2025 onderzoek gedaan naar de toekomstbestendigheid van de Basisvoorziening Cultuurparticipatie (*Bouwstenen voor de Basisvoorziening*). Dit onderzoek wordt ter informatie naar PS gestuurd (bijlage 3). De uitkomsten zijn meegenomen in het perspectief. Naar aanleiding van het onderzoek is het gesprek gestart met de Basisvoorziening over een toekomstbestendige aanpak. Najaar 2025 worden nieuwe afspraken gemaakt, die worden vastgelegd in het Meerjarig Afsprakenkader.

3 Proces

Bij dit proces zijn interne opgaven en externe stakeholders/partners betrokken om een gedragen perspectief te kunnen opstellen (zie verder onder participatie).

Vervolgproces van het beleidsperspectief

- Bij vaststelling wordt de actualisatie van het beleid verwerkt in de aanpassing van het omgevingsbeleid (najaar 2025). Ook worden de komende tijd de beleidstheorieën geactualiseerd en indicatoren opgenomen in de beleidsmonitor van de provincie.
- Aan PS zal in het najaar het beleidsperspectief worden aangeboden om vast te stellen als richtinggevend kader voor het verder uitwerken naar concrete voorstellen uit het beleidsperspectief Erfgoed en Cultuur.
- Uit de eerste genoemde beleidsevaluatie uit 2024 bleek dat we onze voorgenomen prestaties grotendeels hadden behaald, maar wel verbetering mogelijk was in het gebruik van de systematiek bij evalueren. In dit beleidsperspectief is daarom gewerkt met concretere doelen en passende maatregelen. Zo kan bij de volgende evaluatie de erfgoedmonitor en de monitor erfgoedlijnen tijdig gepland worden. Daarnaast worden in de komende jaren kwalitatieve onderzoeken uitgezet en afspraken gemaakt met de boekjaarinstanties over tijdige evaluaties. In 2030 wordt een verbeterde evaluatie van dit beleidsveld gemaakt.

4 Participatie en rolneming

In de afgelopen maanden is na raadpleging van een groot aantal (externe) partners, zoals Erfgoedhuis Zuid-Holland, Kunstgebouw, Probiblio, gemeenten, het Rijk, de Rijksdienst voor het cultureel erfgoed (RCE), Heemschut, universiteiten en de Nederlandse Archeologievereniging, de beleidsrichting ontwikkeld. Uit de raadpleging kwamen belangrijke aandachtspunten, zoals participatie, digitalisering, immaterieel erfgoed, de koppeling van erfgoed en cultuur met gezondheid, een bredere aanpak van duurzaamheid, de sloop van naoorlogs erfgoed en het belang van het werken met netwerktafels. Er is goed geluisterd en veel kan worden verbonden met het beleid.

Dit werd bevestigd door de uitkomst van de internetconsultatie en het Open Huis in het kader van de aanpassing van de omgevingsvisie. Hieruit kwamen geen nieuwe aandachtspunten.

Afsluitend is een consultatieronde gedaan langs alle organisaties, die genoemd worden in het beleidsperspectief. Met dank aan hun inspanningen zijn de teksten hier en daar gecorrigeerd en aangevuld.

5 Communicatiestrategie

Nader te bepalen